

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus V. De homicidio commisso in bello.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

Reum inter ambulandum passu præcedat, non fieri irregularem; ratio est eadem, sic Pirhing. h. t. n. 98. Unde nec ex hoc quis fit irregularis, quod Reum moneat, ut eat, scalam ascendat, ad ictum fleat &c. quia per hoc mors non sequitur ex ejus actione injusta, nec tanquam à Ministro justitia. Sic Leander cit. q. 100. contra Bassaem. V. *Irregularitas* 5. n. 3. Ex eadem ratione sequitur eum, qui rudem carnificem docet, expeditè faciendi suum officium, non propterea irregularem fieri; sic Leander à quæst. 101. Idem est de illo, qui carnificem rogat, ut Reum non diu torqueat v. g. in suspendio, sed citò liberet. Ratio est eadem.

884 Quæres 13. an, qui intersunt executioni mortis, ex hoc fiant irregulares? R. Clericos, habentes jurisdictionem temporalem, si adsint executioni mortis, irregulares fieri, ut constat ex c. *ex literis* de Excessibus Prælatorum, secus est, si eâ careant; quia jura loquuntur expressè de habentibus ejusmodi jurisdictionem. Dubitari tamen potest, an saltem peccent Clerici, si sine justa causa adsint executioni mortis? R. aliquos docere, quod peccent graviter; ita Sayrus l. 6. c. 18. à n. 20. Alios, quod solum leviter; ita Suarez d. 47. l. 4. n. 10. sed Leander de irregularitate tr. 2. d. 7. q. 104. tener, quod nec leviter peccent, esto adsint excuriositate secluso scandalo. Jura enim contraria non agunt de simplici Clericorum præsentia, sed habentium jurisdictionem temporalem; & Diana p. 4. tr. 2. resolut. 35. ait: ejusmodi canones, talem simplicem præsentiam prohibentes, contrariâ consuetudine jam abrogatos esse, sic quoque loquitur Castropalaus cit. §. 4. n. 2.

ARTICULUS V.

De homicidio commisso in bello.

885 **H**omicidium contingens in bello, etiam fit auctoritate publicâ Principis, vel Reipublicæ, bellum gerentis, vel justum, vel injustum, idque aut defensivum, aut offensivum, seu aggressivum. De his in præsens quaeritur, an etiam ex ejusmodi homicidio incurratur irregularitas, & quæ? an ea, quæ statuitur homicidio ex delicto, an quæ ex defectu lenitatis.

886 Quæstio igitur est 1. quid dicendum de pugnantis in bello injusto? R. pugnan-

tes in bello injusto, ubi vel unus occiditur, esse irregulares, quod etiam extenditur ad cooperantes, licet ipsi propriis manibus non occidant, vel mutilent. c. *si quis*, dist. 51. c. *Sicut dignum* §. *finali* h. t. & c. *quod in dubiis* dist. 51. juncta glossa. V. *incitant*, quia sic operantur communi consilio, vel auxilio. Excipiuntur tamen illi, qui in bello injusto assistunt solum ad componendam pacem, vel ad juvandum in Spiritualibus milites, Sylvester. V. *homicidium* 3. n. 8. illa porro irregularitas non est tam ex defectu lenitatis, quàm ex delicto, belli nimirum injusti: Clericos tamen non fieri irregulares, ex hoc, quod in bello injusto assistant, vel adhortentur milites, ad pugnandum strenuè, si nullum etiam per alios homicidium, vel mutilatio contingat, non esse improbable docet Pirhing. h. t. n. 114. in fine.

Quæstio est 2. quid de pugnantis in bello justo defensivo? R. Laicum, vel Clericum in tali bello justo mutilantem, vel occidentem alium *ob necessariam defensionem propria vite, vel personæ* non fieri irregularem, ut constat ex n. 842. quod etiam procedit, ob necessariam defensionem Patriæ, vel Ecclesiæ in casu inevitabilis necessitatis. Et ideo in tali casu etiam Clerici tenentur ad vigiliam, & custodiam civitatis c. 2. de immunitate Ecclesiastica.

Dices: in c. *peritio* 24. h. t. dicitur, Clericum, bellantem in bello etiam justo, incurrere irregularitatem, quando in eo aliqui sunt interfecti. Resp. verum esse, quod Clericus etiam in justo bello, & defensivo Patriæ, vel castri contra injustum aggressorem, licet foret hostis fidei Catholicæ, fiat irregularis, si aliquis occidatur *extra casum inevitabilis necessitatis*, & ubi necessarium non est, defensionem fieri per Clericos, ut dicitur in cit. c. secus tamen esse in casu inevitabilis necessitatis; ita Suarez de censuris d. 47. l. 6. n. 4. idque ob rationem traditam supr. à n. 857. Ex hoc colliges, quod Clerici, quamvis sine irregularitate possint in bello justo alios hortari ad pugnam contra hostes c. *igitur*, c. *omni* c. *hortatu* c. *ut pradam* 23. q. ult. & c. *Hadrianus* dist. 63. tamen in propria persona pugnare non possint c. *Clerici* 5. & 6. ead. caus. & quæst. quia status Clericalis id prohibet c. *Ex multa*, de voto juncta glossa in cit. c. *peritio* V. *Remordest*; exceptu casu inevitabilis necessitatis, si scilicet non sint Laici, qui pugnent, vel sufficient.

Quæ-

ARTICULUS VII.

De dispensatione in irregularitate ex homicidio.

892 **Q**uestio est primò, quis iure ordinario dispensare possit in irregularitate, contracta ex homicidio, vel mutilatione voluntaria, & injusta? R. posse solum summum Pontificem. Nam inferior in lege superioris iure ordinario dispensare non potest, extra certos casus, ut constat ex dictis l. 1. decret. Constitution. tit. 2. sed irregularitas ex homicidio, vel mutilatione voluntaria, & injusta, inducta est lege summi Pontificis; & hæc irregularitas non est intra certos illos casus; ergo in eo iure ordinario dispensare non potest inferior. Min. probatur ex Tridentino sess. 24. de reform. c. 6. ibi: *liceat Episcopis in omnibus irregularitatibus, ex delicto occulto provenientibus, dispensare*, exceptâ eâ, quæ oritur ex homicidio voluntario; ergo si injustum homicidium sit voluntarium, licet occultum, non licet Episcopo dispensare in irregularitate ex tali homicidio voluntario, etiam occulto; ergo hæc irregularitas non est intra certos illos casus.

893 Ex hoc colliges, Episcopo competere facultatem dispensandi in irregularitate proveniente ex voluntaria mutilatione etiam injusta, sed occulta. Nam vi Trid. cit. Episcop^o dispensare potest in omnibus irregularitatibus ex occulto delicto provenientibus, nisi sit ex casibus ibi exceptis; sed irregularitas ex voluntaria mutilatione, etiam injusta, est ex delicto, & hoc delictum non est ibi exceptum, exceptio enim expressè loquitur solum de homicidio voluntario; ergo si hoc occultum sit, dispensare poterit in ea irregularitate; ita Layman l. 3. summa l. 5. tr. 3. p. 3. c. 12. n. 2. Sanchez l. 1. summa c. 10. n. 49.

894 Colliges 2. idem dicendum de irregularitate contracta ex homicidio casuali, sed occulto, quantumvis injusto. Nam potestas Episcopis concessa ad dispensandum in omnibus irregularitatibus ex occulto delicto provenientibus, in nullo restringitur, nisi proveniat ex homicidio voluntario; sed homicidium casuale non est voluntarium, prout voluntarium hic accipitur ut diximus supr. ergo quoad irregularitatem ex homicidio casuali, potestas Episcopis concessa non restringitur. Coll. 3. in irregularitatibus, quæ proveniunt ex mutilatione, vel homi-

889 **Q**uestio est 3. quid de pugnantibus in bello iusto offensivo? R. omnes, qui in tali bello aliquem propriis manibus, seu facto occidunt, aut mutilant, irregulares fieri ex defectu lenitatis; secus est, si ipsi per se non occidunt, vel mutilent, licet alii hoc faciant: prima pars habetur ex c. 1. & 4. dist. 51. junct. gloss. V. *Mutilaverit*. Secunda ex c. *presentium* de Clerico percussore & c. *penult.* h. t. de quibus egimus à n. 862.

ARTICULUS VI.

De Mutilatione.

890 **M**utilatio propriè dicta, est alicujus membri amputatio, vel abscissio; colligitur ex c. *Clericis* 5. Ne Clerici, vel Monachi, &c. in *Archiepiscopatu* 4. de Raptoribus; illam autem partem humani corporis dicunt communiter auctores venire nomine *membri* hoc loco, quæ particularem, seu distinctam ab aliis partibus functionem habet, ut oculus ad videndum, auris ad audiendum, &c. Et colligitur ex l. 10. ff. de adilitio edicto, ubi *digitus* dicitur *pars membri*. Difficultas est, an ad irregularitatem ex mutilatione sufficiat, abscindi notabilem partem membri v. g. cartilaginem nasi, vel aurium, digitum in manu, mamillam foeminae, &c. Affirmativam sequitur Suarez cit. d. 44. l. 2. n. 7. Layman l. 3. tr. 3. c. 11. n. 2. cum in c. 1. de Clericis pugnantibus in duello, dicatur sufficere diminutionem membri, ibi, vel *membrorum diminutio*. Quamvis contrarium probabile, & tutum in praxi, censeat Pirhing. h. t. n. 119. §. *Ex quo* 1. cum versemur in materia poenali, & odiosa. Quòd autem etiam ex sola mutilatione incurratur irregularitas, constat ex dictis.

891 **N**ot. autem 1. irregularitatem impositam mutilationi alterius, etiam intelligi, cum quis mutilat se ipsum c. *qui partem* dist. 25. & in hoc casu sufficere mutilationem, quæ in alio facta non sufficeret ad irregularitatem, propter majorem in eo casu atrocitatem in proprio corpore exercitam, vult Pirhing. h. t. n. 124. sed in poenalibus etiam majoritas rationis, non necessariò concludit ex dict. à n. 137. Not. 2. mutilationem, seu abscissionem membri omnino aridi, seu mortui non esse illud, cui imponitur irregularitas prædicta, quia *non esse, vel esse, sed mutiliter*, paria sunt.